

INDENRIGSMINISTERIET

Vejle Byråd
Skolegade 1
7100 Vejle

Dato 12. marts 1996
Kontor 2. kommunekontor
Sag nr. 1994/1124/600-1
Sagsbeh. MV

Ved brev af 8. september 1994 (j.nr. 14.00.00K03) har Vejle Kommune rettet henvendelse til Indenrigsministeriet vedrørende en udtalelse af 24. juni 1994 fra Tilsynsrådet for Vejle Amt om Vejle Kommunes brandvæsens indgåelse af serviceaftaler med private virksomheder og salg af brandslukningsudstyr til sådanne virksomheder.

Sagens baggrund:

Ved brev af 28. januar 1994 rettede Dansk Brandsikringsforening henvendelse til Tilsynsrådet for Vejle Amt, idet foreningen var blevet bekendt med, at Vejle Kommunes brandvæsen havde indgået serviceaftale med en privat virksomhed og solgt håndildslukkere til denne. Foreningens medlem Falck Teknik/Meisner A/S havde i en årrække serviceret Dandy A/S i Vejle, men aftalen var blevet opsagt, hvorefter Vejle Kommunes brandvæsen således havde overtaget serviceeftersyn og salg af håndildslukkere til virksomheden. Dansk Brandsikringsforening fandt den kommunale aktivitet konkurrenceforvridende og anmodede derfor tilsynsrådet om at foranledige fremtidige aftaler stoppet og allerede indgåede aftaler ophævet.

Tilsynsrådet anmodede den 2. februar 1994 Vejle Byråd om en udtalelse. Byrådet udtalte i brev af 2. marts 1994 bl.a. følgende:

"Vejle Kommune skal i anledning af den konkrete sag anføre, at Vejle Brandvæsen løser opgaver i medfør af Beredskabsloven, herunder brandslukning og forureningsbekæmpelse i Vejle Kommune og dele af Børkop Kommune. Herudover varetager brandvæsenet det udvidede beredskab, som tidligere var Civilforsvarets arbejdsfelt.

I forbindelse med Brandvæsenets varetagelse af ovennævnte opgaver gennemføres der tillige myndighedsgodkendelser, tilsyn, brandsyn, samt efter ønske uddannelse af personale, hjælp med etablering af bedriftsværn og andre relaterede beredskabsopgaver.

Gennem disse arbejdsområder, som for størstedelen er lovhjemlede opgaver, opnår Brandvæsenet en tilknytning til de enkelte virksomheder og institutioner. Tilknytningen har naturligt medført, at fra virksomhedernes side er fremsat anmodning til Brandvæsenet om at foretage service af brandmateriel, herunder opfyldning og nyindkøb af ildslukkere.

Aftalerne er alene indgået som følge af ovennævnte tilknytning og kundens direkte opfordring, idet der på intet tidspunkt er gennemført markedsføring eller øvrige former for reklame eller henvendelser til virksomheder.

Servicearbejderne gennemføres på det DS-godkendte værksted, hvis primære opgave er etablering, vedligeholdelse og eftersyn af ildslukningsmateriel i kommunale bygninger m.v. De nævnte opgaver udgør i omfang en mindre del og vil derfor kunne omfattes af kommunens lovlige ret til at udføre accessorisk virksomhed.

I det foreliggende tilfælde er der et ressourceoverskud ved det lovbestemte beredskab, som i forbindelse med Brandvæsenets varetagelse af en lovlig kommunal opgave, hvorfor det vil virke urimeligt, at kommunen ikke kan påtage sig opgaven.

Den accessoriske virksomhed giver tillige en højere grad af effektivitet, når en brand opstår, idet Brandvæsenet ved den tættere tilknytning, udover brandsynet, opnår en større viden om virksomhedens indretning og personalet, som kan anvendes til at målrette en slukningsindsats.

I den konkrete sag, hvor aftale er indgået med Dandy A/S, er der faktureret for 11.265 kr., som vedrører opfyldning af ildslukkere, instruktion, udlejning og eftersyn. Herudover er der faktureret for 10.986 kr., som vedrører nysalg.

Der er ikke indgået nogen skriftlig aftale mellem Dandy A/S og Vejle Brandvæsen.

På baggrund af ovenstående finder Vejle Kommune, at den udøvede servicevirksomhed må anses for omfattet af kommunalfuldmagten, da den er af begrænset omfang og ydelsen knytter sig tæt til den lovlige kommunale tilsynsopgave i henhold til lovgivningen. Ved aftalen udnyttes en overkapacitet på Vejle Brandvæsens DS-godkendte værksted.

Vejle Kommune er derimod indstillet på at ophøre med at sælge nye pulverslukkere eller andet brandmateriel til private."

Tilsynsrådet for Vejle Amt afgav i brev af 24. juni 1994 til Dansk Brandsikringsforening følgende udtalelse:

"Som udgangspunkt er det ikke lovligt for en kommune at drive handel, medmindre der er lovhjemmel hertil.

En kommune kan dog i en begrænset udstrækning udføre opgaver som accessorisk virksomhed, d.v.s. virksomhed, der ikke kan betragtes som en lovlig kommunal opgave, men som knytter sig naturligt til en i øvrigt lovlig kommunal opgave på en sådan måde, at det ville forekomme urimeligt, at kommunen ikke kunne påtage sig opgaven.

Der må ligeledes lægges vægt på, om private erhvervsdrivende i forvejen løser opgaven på en tilfredsstillende måde for kommunens borgere.

Tilsynsrådet er enig med Vejle kommune i, at det ikke er en lovlig kommunal opgave at sælge nye pulverslukkere eller andet brandmateriel til private.

Byrådet er i medfør af beredskabsloven forpligtet til at sikre kommunens redningsberedskab, herunder meddele godkendelser, føre tilsyn og foretage brandsyn.

Efter tilsynsrådets opfattelse knytter opgaver som opfyldning af ildslukkere og udlejning sig ikke naturligt til den opgave, Vejle kommune har efter beredskabsloven, hvorfor der, efter tilsynsrådets opfattelse, ikke er tale om lovlig accessorisk virksomhed.

Instruktion i brugen af materiel og eftersyn af, om materialet opfylder lovens krav, må derimod, efter tilsynsrådets opfattelse, betragtes som lovlig kommunal virksomhed.

Efter tilsynsrådets opfattelse kan salg af overskydende kapacitet kun komme på tale ved salg til andre offentlige myndigheder og ikke ved salg til private.

Genpart af denne skrivelse er sendt til Vejle byråd med anmodning om, at byrådet drager omsorg for, at den ulovlige virksomhed ophører."

Vejle Kommune har i sin henvendelse af 8. september 1994 til Indenrigsministeriet bl.a. anført:

"Vejle Kommune mener fortsat, at opgaver som opfyldning og reparation af ildslukkere knytter sig naturligt til den opgave Vejle

Kommune har efter beredskabsloven, således at der er tale om en lovlige accessorisk virksomhed.

I forbindelse med brandvæsenets varetagelse af eftersynsopgaven er der en naturlig sammenhæng til serviceprocedurerne. Ved eftersynet foretager brandvæsenet en kontrol og en vejning af slukkerne. Opdages fejl opsættes med det samme en funktionsdygtig erstatningsslukker. Alternativet er, at virksomheden selv skal foranstalte fejlene udbedret ved kontakt til anden virksomhed. Herved påføres en unødvendig ekstra kontrol fra brandvæsenets side til efterfølgende konstatering af fejlenes udbedring."

Indenrigsministeriet anmodede ved brev af 14. september 1994 Tilsynsrådet for Vejle Amt om en udtalelse og bad i den forbindelse tilsynsrådet om at oplyse, på hvilket nærmere grundlag tilsynsrådet har fundet, at salg af overskydende kapacitet kun kan komme på tale ved salg til andre offentlige myndigheder og ikke ved salg til private.

Tilsynsrådet meddelte ved brev af 18. januar 1995 Indenrigsministeriet, at rådet kunne henholde sig til sin udtalelse af 24. juni 1994. Tilsynsrådet oplyste endvidere følgende:

"Indenrigsministeriet anmodede ligeledes om, at få oplyst på hvilket grundlag Tilsynsrådet finder, at salg af overskydende kapacitet kun kan komme på tale ved salg til andre offentlige myndigheder og ikke ved salg til private.

Tilsynsrådet har i denne forbindelse forudsat følgende betingelser for udnyttelse af overkapacitet til anden side:

- 1) At overkapaciteten er periodisk.
- 2) At den overvejende del af kapaciteten medgår til at udføre opgaver for hjemkommunen.
- 3) At der ikke er indkøbt materiel eller ansat personale med henblik på at opnå overkapacitet. Denne skal være opstået af andre årsager.
- 4) At afsætning sker til markedsprisen.

Da overkapaciteten er vedvarende og lovbestemt har Tilsynsrådet ikke fundet, at betingelserne for at udnytte overkapacitet til løsning af ikke-kommunale opgaver for private er til stede.

En lovbestemt dimensionering af redningsberedskabet kan efter Tilsynsrådets opfattelse ikke begrunde, at den derved opståede overkapacitet kan anvendes til at udføre opgaver, der henhører under den private sektor.

I modsat fald vil overkapaciteten ubegrænset kunne anvendes til at drive handel, håndværk eller industri under forudsætning af, at det krævede beredskab ikke derved tilsidesættes.

Baggrunden for, at Tilsynsrådets tilkendegivelse ikke omfattede andre offentlige myndigheder skyldes, at der i beredskabslovens § 13 er åbnet mulighed for, at en kommune kan udføre opgaver for andre offentlige myndigheder, ligesom der administrativt har været tendens til ikke at være så rigoristisk med hensyn til opfyldelse af ovennævnte betingelser når overskydende kapacitet blev anvendt til løsning af opgaver for andre offentlige myndigheder.

Der henvises i denne forbindelse til udtalelse af 25. september 1987 fra Folketingets Ombudsmand vedr. afstribning af veje.

..."

I brev af 24. maj 1995 til Indenrigsministeriet kommenterede Vejle Kommune tilsynsrådets brev af 18. januar 1995:

"...

Vedrørende spørgsmålet om overkapacitet skal Vejle Kommune fremhæve, at der er tale om en lovbestemt nødvendig overkapacitet, der følger kravene til beredskab.

Tilsynsrådets opstillede krav til overkapacitet opfyldes umiddelbart for punkterne 2-4. Punkt 1 om, at overkapaciteten skal være periodisk, må kunne sidestilles med den nødvendige lovbestemte overkapacitet, hvorved samtlige krav til udnyttelse af overkapaciteten foreligger.

Det kan endvidere oplyses, at der allerede i dag sker en vis udnyttelse af overkapaciteten, idet det kommunale beredskab står for vask og servicering af det kommunale busselskabs busser i nattimerne. Arbejdet er indrettet således, at vask og servicering indrettes efter beredskabets opgaver, således at arbejdet alene udføres indenfor den lovbestemte overkapacitet.

Såfremt Indenrigsministeriet bekræfter, at Vejle Kommune kan udnytte overkapaciteten, bedes ministeriet oplyse, om der vil være andre begrænsninger i udnyttelsen af kapaciteten f.eks. arten af det udførte arbejde eller geografisk begrænsning.

..."

Vejle Kommune har den 5. marts 1996 telefonisk oplyst, at Dandy A/S er omfattet af reglerne i beredskabslovgivningen om brandsyn.

Indenrigsministeriets udtalelse:

Indenrigsministeriet er ikke almindelig klageinstans i forhold til tilsynsrådene, men ministeriet fører tilsyn med, at tilsynsrådene ikke tilsidesætter lovgivningen, og at tilsynsrådernes udtalelser ikke er udtryk for en urigtig retsopfattelse eller

hviler på et urigtigt faktisk grundlag, jf. § 61 a i lov om kommunernes styrelse (lovbekendtgørelse nr. 615 af 18. juli 1995).

Beredskabsloven indeholder bl.a. følgende bestemmelser:

"Kapitel. 1. Indledende bestemmelser

§ 1. Redningsberedskabets opgave er at forebygge, begrænse og afhjælpe skader på personer, ejendom og miljøet ved ulykker og katastrofer, herunder krigshandlinger, eller overhængende fare herfor.

Stk. 2. Redningsberedskabet omfatter det statslige redningsberedskab, ..., og det kommunale redningsberedskab. ...

Kapitel 3. Det kommunale redningsberedskab

Organisation

§ 9. Det kommunale redningsberedskab hører under kommunalbestyrelsen.

Stk. 2. ...

Opgaver

§ 12. Det kommunale redningsberedskab skal kunne yde en forsvarlig indsats mod skader på personer, ejendom og miljøet ved ulykker og katastrofer, herunder krigshandlinger. Redningsberedskabet skal endvidere kunne modtage, indkvartere og forpleje evakuerede og andre nødstedte.

Stk. 2. ...

§ 14. Indenrigsministeren fastsætter regler om redningsberedskabets organisation, virksomhed, materiel og dimensionering.

Kapitel 7. Forebyggende foranstaltninger m.v.

§ 33. Indenrigsministeren fastsætter regler om

1) placering, indretning og brug af virksomheder, hvor der opbevares, anvendes eller fremstilles faste, flydende eller luftformige brandfarlige eller eksplosive stoffer samt andre stoffer, der i forbindelse med brand eller anden skade kan medføre risiko for personer, ejendom eller miljøet og

2) opbevaring og brug af faste, flydende eller luftformige brandfarlige eller eksplosive stoffer.

Stk. 2. Indenrigsministeren fastsætter regler om

1) brug af ild og lys og

2) foranstaltninger, der er nødvendige til at forebygge eller formindske brandfare og til at sikre forsvarlige rednings- og slukningsmuligheder i tilfælde af brand.

§ 34. Kommunalbestyrelsen skal godkende oprettelse, væsentlige ombygninger, udvidelser eller forandringer i driften af virksomheder i det omfang, der er fastsat regler herom i medfør af § 33, stk. 1.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan i øvrigt bestemme, at bygninger og grundarealer, skal indrettes og benyttes på en sådan måde, at

risikoen for brandfare formindskes mest muligt, og at forsvarlige rednings- og slukningsmuligheder sikres bedst muligt.

§ 35. Kommunalbestyrelsen kan bestemme, at der skal træffes foranstaltninger i det omfang, der fastsættes regler herom i medfør af § 33, stk. 2, nr. 2.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan i øvrigt bestemme, at der for bygninger og grundarealer,

- 1) hvor der er særligt brandfarlige forhold,
- 2) hvor der samles mange mennesker, eller
- 3) hvor store værdier er udsat for ødelæggelse,

skal træffes driftsmæssige foranstaltninger til at forebygge eller formindske brandfaren og til at sikre forsvarlige rednings- og slukningsmuligheder i tilfælde af brand.

Stk. 3. ...

§ 36. Indenrigsministeren fastsætter regler om brandsyn af virksomheder, af fredede bygninger, af bygninger, hvor mange mennesker samles, og af brandfarlige bygninger og oplag, herunder om pålæg om afhjælpning af eventuelle mangler.

Stk. 2. ...

Kapitel 13. Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

§ 79. Loven træder i kraft den 1. januar 1993.

Stk. 2. Samtidig ophæves brandloven, jf. ...

Stk. 5. Administrative forskrifter, udstedt i medfør af brandloven, jf. stk. 2, og tidligere brandlovgivning forbliver i kraft, indtil de afløses af regler, udstedt i medfør af denne lov.

...

Stk. 8. Overtrædelse af forskrifter, der er opretholdt i henhold til stk. 5-7, straffes med bøde eller hæfte, medmindre højere straf er hjemlet i den øvrige lovgivning. Under særlige forhold kan straffen stige til fængsel i indtil 2 år."

Indenrigsministeren har i medfør af beredskabslovens § 14 udstedt bekendtgørelse nr. 730 af 10. august 1994 om det kommunale redningsberedskabs organisation, virksomhed, materiel og dimensionering. Bekendtgørelsens § 1, stk. 1, er affattet således:

"§ 1. Det kommunale redningsberedskab skal kunne yde en forsvarlig indsats ved brand eller overhængende fare for brand, ved sammenstyrtningsulykker, togulykker, flyulykker til lands, skibsulykker ved kaj, naturkatastrofer og akutte uheld med farlige stoffer på landjorden, i søer, i vandløb samt i havne. Det kommunale redningsberedskab skal endvidere kunne modtage, indkvartere og forpleje evakuerede og andre nødstedte."

Bekendtgørelse nr. 23 af 18. januar 1980 om eftersyn af brandfarlige bygninger m.v., som fortsat er gældende, jf. § 79, stk. 5, i beredskabsloven, indeholder bl.a. følgende bestemmelser:

"§ 1. Foruden det i brandlovens § 33, stk. 1, omhandlede brandsyn foretages et særligt eftersyn af ... andre bygninger, hvor der i store rum samles mange mennesker, samt af brandfarlige bygninger og oplag og af virksomheder, som falder ind under brandlovens §§ 27 og 28. Eftersynet foretages efter retningslinier, der fastsættes af Statens brandinspektion.

§ 2. ...

Stk. 3. Bestemmelserne i brandlovens § 33, stk. 4-8, finder anvendelse ved eftersynene."

De virksomheder, som er omfattet af brandlovens §§ 27 og 28, er bl.a. virksomheder i ejendomme, hvor særlig brandfarlige forhold er til stede eller hvor store værdier er udsat for ødelæggelse, og bygninger eller større lokaler, hvori mange mennesker samles.

Brandlovens § 33, stk. 4-8, var affattet således:

"Stk. 4. Findes der ved eftersynet en mangel, der bevirker særlig brandfare, skal den tilsynsførende give pålæg om, at benyttelse ikke må ske, før mangelen er afhjulpet og dette ved eftersyn er konstateret.

Stk. 5. Er mangelen af mindre betydning, skal den tilsynsførende fastsætte en frist, inden hvilken mangelen skal være afhjulpet. Efter fristens udløb og senest ved næste syn skal han efterse, om afhjælpning er sket.

Stk. 6. De i medfør af denne paragraf givne forbud og pålæg skal skriftligt meddeles ejeren eller anden vedkommende.

Stk. 7. ...

Stk. 8. Undladelse af at efterkomme de i henhold til stk. 4 og 5 givne forbud og pålæg skal anmeldes til politiet af den tilsynsførende."

Statens Brandinspektion har udstedt retningslinier af 1. oktober 1987 for eftersyn af brandfarlige bygninger m.v., og disse indeholder bl.a. følgende bestemmelser:

"1.4 Eftersyn skal i almindelighed foretages uanmeldt og skal finde sted, når de pågældende lokaliteter er i brug.

Det skal kontrolleres,

at brandfarlige virksomheder og oplag er indrettet og anvendes som tilladt,

at porte og andre adgangsveje, som er nødvendige for brandvæsenets rednings- og slukningsarbejde, er passable,

at krævet vandforsyning (brandhaner, branddamme m.v.) er intakt og tilgængelig for brandvæsenet,

at krævet brandslukningsmateriel er vedligeholdt og på

plads samt tydeligt afmærket ved skiltning,
og
at de i øvrigt gældende driftsmæssige forskrifter og
ordensregler er overholdt."

Kommuner foretager brandsyn, herunder kontrol af krævet brandslukningsmateriel, efter de ovenfor citerede bestemmelser og træffer i den forbindelse afgørelser, herunder forbud og påbud, i medfør af disse bestemmelser.

Beredskabsloven indeholder ikke en regulering af kommuners salg af brandslukningsmateriel eller indgåelse af aftaler med private virksomheder om eftersyn og service af brandslukningsmateriel. Da der heller ikke i øvrigt er lovhjemmel til, at kommuner kan udføre disse aktiviteter, må spørgsmålet om, hvorvidt Vejle Brandvæsen lovligt kan påtage sig de omhandlede opgaver, afgøres efter offentretlige retsgrundsætninger og almindelige kommunalretlige grundsætninger om kommunernes opgavevaretagelse.

Det er almindeligt antaget i offentlige myndigheders praksis og i den juridiske litteratur, at offentlig myndighedsudøvelse, f.eks. udførelse af kontrolforanstaltninger, sker uden betaling, og at en fravigelse heraf kræver lovhjemmel.

Der henvises herved bl.a. til Justitsministeriets vejledning nr. 153 af 22. september 1987 om udarbejdelse af administrative forskrifter, punkt 62, Folketingets Ombudsmands beretning for året 1987, side 47 ff., og Hans Gammeltoft-Hansen m.fl., Forvaltningsret, 1994, side 212 ff.

En kommune kan efter de kommunalretlige grundsætninger om kommuners opgavevaretagelse som udgangspunkt ikke uden lovhjemmel drive handel, håndværk, industri og finansiel virksomhed - hverken i forhold til andre offentlige myndigheder eller i forhold til private.

Det følger heraf, at det som udgangspunkt ikke er en kommunal opgave at sælge brandslukningsmateriel til private virksomheder

eller udføre serviceydelser på brandslukningsområdet for private virksomheder.

Det er dog fast antaget i de kommunale tilsynsmyndigheders praksis og i den juridiske litteratur, at en kommune på visse betingelser - for at undgå værdispild - lovligt kan afsætte eventuelle biprodukter fra kommunal virksomhed samt i et vist omfang udnytte overkapacitet og således varetage opgaver, der normalt ikke er kommunale.

Efter de kommunale tilsynsmyndigheders praksis er det bl.a. en betingelse for udnyttelse af overkapacitet, at den pågældende kommunale aktivitet ikke er dimensioneret med det formål at opnå mulighed for at varetage opgaver, der normalt ikke er kommunale, samt at overkapaciteten af hensyn til løsningen af den kommunale opgave ikke kan afskaffes. Ved afgørelsen af, om en kommune lovligt kan sælge overkapacitet, indgår det efter de kommunale tilsynsmyndigheders praksis endvidere som et element i afvejningen, om opgaven i øvrigt varetages på rimelig måde af private erhvervsdrivende.

Det er i de kommunale tilsynsmyndigheders praksis og i den juridiske litteratur tillige fast antaget, at kommuner i et meget begrænset omfang kan varetage accessoriske opgaver. Det vil sige opgaver, der ikke er kommunale, men som knytter sig naturligt og tæt til varetagelsen af kommunale opgaver. Det er dog bl.a. en betingelse for udøvelsen af accessorisk virksomhed, at den accessoriske virksomhed i omfang er underordnet den kommunale hovedvirksomhed. Det indgår endvidere i vurderingen, om opgaven i forvejen varetages på rimelig måde af private erhvervsdrivende.

Der henvises bl.a. til Jens Garde og Jørgen Mathiassen, Kommunalret, 1991, side 48 ff., Martin Basse og Oluf Jørgensen, Kommunalt folkestyre, 2. udg., 1993, side 105 ff. samt Hans Gammeltoft-Hansen m.fl., Forvaltningsret, 1994, side 461 ff., men modsat Mogens Heide-Jørgensen, Den kommunale interesse, 1993, side 153 ff., der forholder sig kritisk til de grænser for

kommuners salg af overkapacitet og udførelse af accessorisk virksomhed, der er antaget i de kommunale tilsynsmyndigheders praksis. Også Erik Harder giver i Dansk Kommunalforvaltning III, 1994, side 70 ff., udtryk for en vis skepsis i forhold til de antagelser, der hidtil har været lagt til grund i den overvejende del af teorien og i de kommunale tilsynsmyndigheders praksis. Der er således ikke enighed i den juridiske litteratur om, hvor langt kommuners adgang til at sælge overkapacitet til andre og til at udføre accessorisk virksomhed kan udstrækkes.

Ved afgrænsningen af, i hvilket omfang en kommune kan varetage opgaver, der ikke er reguleret i den skrevne lovgivning, må der i øvrigt tages hensyn til, om dette kan forenes med kommunens øvrige virksomhed, herunder navnlig med kommunens varetagelse af myndighedsopgaver.

Indenrigsministeriets udtalelse er i det følgende opdelt i fem punkter:

1. Instruktion i brugen af brandslukningsmateriel
2. Eftersyn af brandslukningsmateriel
3. Opfyldning og reparation af ildslukkere
4. Salg og udlejning af brandslukningsmateriel
5. Kommunens udnyttelse af ledig kapacitet ved det kommunale redningsberedskab til varetagelse af andre kommunale opgaver i andre dele af den kommunale forvaltning

1. Instruktion i brugen af brandslukningsmateriel

Det kommunale redningsberedskab har efter beredskabsloven bl.a. en række opgaver med henblik på at forebygge og begrænse brande. Beredskabslovens regulering af disse opgaver er ikke udtømmende.

Det må antages, at en kommune efter almindelige kommunalretlige grundsætninger om kommuners opgavevaretagelse uden lovhjemmel lovligt kan varetage brandforebyggende og -begrænsende opgaver, når der foreligger en kommunal interesse heri.

Den del af Vejle Kommunes brandvæsens virksomhed, som vedrører instruktion i brugen af brandslukningsmateriel på Dandy A/S, må antages først og fremmest at have et brandforebyggende formål.

Det må på den baggrund efter Indenrigsministeriets opfattelse antages, at Vejle Kommunes brandvæsen lovligt har kunnet og fortsat kan instruere medarbejdere hos Dandy A/S i brugen af brandslukningsmateriel.

Kommuner kan ikke varetage opgaver med henblik på at opnå fortjeneste. Det er derfor en forudsætning for lovligheden af den nævnte aktivitet, at kommunen ikke har til formål at opnå et overskud herved.

2. Eftersyn af virksomhedens brandslukningsmateriel

Der er ikke i beredskabslovgivningen hjemmel til, at kommunen kan opkræve betaling for at udføre den kontrol med brandslukningsmateriel, som kommunen har pligt til at udføre.

Dette indebærer, at Vejle Kommune ikke lovligt har kunnet indgå aftale med Dandy A/S om mod betaling af foretage eftersyn af Dandy A/S' brandslukningsmateriel, idet det må antages, at der i forbindelse med sådanne eftersyn træffes afgørelse efter beredskabslovgivningens bestemmelser om brandsyn. Dette må efter Indenrigsministeriets opfattelse formentlig gælde, uanset om de aftalte eftersyn måtte være et supplement til det brandsyn, som kommunen efter beredskabslovgivningen som minimum skal foretage på virksomheden. Der må herved navnlig lægges vægt på, at beredskabslovgivningen alene fastsætter, i hvilket omfang kommunen mindst skal foretage brandsyn. Der er således efter beredskabslovgivningen ikke nogen øvre grænse for omfanget af en kommunes gennemførelse af brandsyn, hvorfor kommunen må antages at have

en generel forpligtelse til efter brandsynsreglerne at føre kontrol med overholdelsen af de forskrifter om brandslukningsmateriel, som er fastsat i medfør af beredskabsloven.

3. Opfyldning og reparation af ildslukkere

I vurderingen af, om kommunen lovligt har kunnet indgå aftale med Dandy A/S om opfyldning og reparation af virksomhedens brandslukningsmateriel, indgår, hvorvidt en sådan opgavevaretagelse vil kunne forenes med kommunens udførelse af brandsyn efter bestemmelserne herom i beredskabslovgivningen.

Ved aftalen med Dandy A/S har Vejle Kommune påtaget sig en forpligtelse til at sikre, at virksomhedens brandslukningsmateriel opfylder lovens krav.

Efter beredskabslovgivningen er det imidlertid netop Vejle Kommune, der skal påse, at lovens krav til brandslukningsmaterialet er opfyldt.

Kommunens aftale med Dandy A/S indebærer en risiko for, at kommunen ved udøvelsen af brandtilsynet med virksomheden påvirkes af, at kommunen som kontraktspart kan have en økonomisk interesse i de afgørelser, kommunen som tilsynsmyndighed træffer.

Det er på den baggrund Indenrigsministeriets opfattelse, at Vejle Kommune ikke lovligt har kunnet indgå aftale med Dandy A/S om opfyldning og reparation af virksomhedens brandslukningsmateriel.

4. Salg og udlejning af brandslukningsmateriel

Med hensyn til salg og udlejning af brandslukningsmateriel foreligger der efter Indenrigsministeriets opfattelse ikke særlige forhold, som kan begrunde en fravigelse af det ovenfor nævnte udgangspunkt, hvorefter kommuner ikke uden lovhjemmel kan drive erhvervsvirksomhed.

Vejle Kommune har på den baggrund efter Indenrigsministeriets opfattelse ikke lovligt kunnet sælge eller udleje brandslukningsmateriel til Dandy A/S.

Vejle Kommune har imidlertid i brev af 2. marts 1994 til tilsynsrådet meddelt, at kommunen er indstillet på at ophøre med at sælge brandslukningsmateriel til private.

På den baggrund foretager Indenrigsministeriet ikke videre vedrørende dette spørgsmål.

5. Kommunens udnyttelse af ledig kapacitet ved det kommunale redningsberedskab til varetagelse af andre kommunale opgaver i andre dele af den kommunale forvaltning

Med hensyn til byrådets spørgsmål om, hvorvidt der gælder andre begrænsninger i udnyttelsen af overkapacitet, end de begrænsninger som er anført i tilsynsrådets udtalelse af 24. juni 1995, f.eks. begrænsninger i arten af det udførte arbejde eller geografiske begrænsninger, skal ministeriet henvise til det ovenfor anførte om adgangen til at udnytte overkapacitet.

Det bemærkes i den forbindelse, at anvendelse af det kommunale redningsberedskab til vask og servicering af det kommunale bus-selskabs busser i nattetimerne, ikke er omfattet af de anførte grundsætninger om udnyttelse af overkapacitet.

De omtalte kommunalretlige grundsætninger om udnyttelse af overkapacitet vedrører alene kommuners adgang til at varetage opgaver i forhold til andre offentlige myndigheder eller private. Spørgsmål om, hvilket arbejde ansatte, der er tilknyttet en forvaltningsgren i kommunen, kan udføre for andre dele af den kommunale forvaltning, er derimod ikke omfattet af disse grundsætninger, idet sådanne spørgsmål vedrører kommunalbestyrelsens adgang til - inden for lovgivningens rammer - at tilrettelægge de kommunale opgavers udførelse.

Indenrigsministeriet skal på baggrund af ovenstående anmode Vejle Byråd om at underrette Tilsynsrådet for Vejle Amt og Indenrigsministeriet om, hvilke beslutninger byrådet træffer på grundlag af denne udtalelse.

Kopi af dette brev er sendt til Tilsynsrådet for Vejle Amt.

Med venlig hilsen

Per Hansen

